ПЕРЕДМОВА

Нестабільність оточуючого середовища, виникнення загроз та ризиків обумовлюють необхідність розвитку соціально-економічної безпеки як на рівні держави, так і підприємств, що сприятиме підвищенню їх конкурентоспроможності. Покращення стану соціально-економічної безпеки підприємств сприятиме зміцненню їх позицій на ринку, стабілізації фінансово-господарської діяльності, зростанню прибутковості, визначенню напрямів розвитку, що своєю чергою сприятиме розвитку економіки країни. Поряд з цим, актуалізується питання розумного використання цифрових технологій, дотримання принципів сталого розвитку задля не лише підвищення прибутковості, але й підвищення інвестиційної привабливості бізнесу. Відповідно впровадження цифрових технологій має за мету автоматизацію процесів щодо виявлення загроз, ризиків, їх попередження, формування бази даних, обробки аналітики з метою формування рекомендацій до стабілізації рівня соціально-економічної безпеки та покращення фінансового становища. Поряд з цим, дотримання принципів сталого розвитку сприятиме налагодженню економічних, соціальних, екологічних процесів, що сприятиме раціональному використанню ресурсів, зменшенню забруднення, розвитку корпоративної культури, покращенню умов праці, підвищенню прозорості ведення бізнесу та рівня безпеки, що сприятиме розвитку місцевих громад та покращенню економіки країни. Науковцями розкрито широке коло питань щодо покращення стану економічної та фінансової безпеки країни, але актуальним є питання розвитку соціального-економічної безпеки на

засадах впровадження цифрових технологій, дотримання принципів сталого розвитку.

Монографія присвячена розкриттю ролі цифрових технологій, штучного інтелекту для забезпечення соціально-економічної безпеки економіки України; визначенню особливостей цифрової трансформації HR як чинника соціально-економічної безпеки та конкурентоспроможності підприємств; дослідженню специфіки забезпечення соціально-економічної безпеки підприємств в умовах сталого і цифрового розвитку; формуванню теоретичних, методичних і практичних засад щодо покращення соціально-економічної безпеки та сталого розвитку на засадах цифровізації в умовах війни та повоєнного відновлення.

У першому розділі (автор Череп А. В.) досліджено архітектоніку цифровізації економіки в розрізі соціально-економічної безпеки. Зокрема, розкрито роль цифровізація у процесі трансформації соціально-економічної безпеки в умовах глобалізації. Також визначено позитивні та негативні наслідки цифровізації економіки, наведено перспективи цифрової трансформації. Надано пропозиції щодо здійснення цифровізації задля забезпечення соціально-економічної безпеки в епоху трансформаційних змін.

Другий розділ (автор Дашко І. М.) присвячений визначенню специфіки здійснення цифрової трансформації HR як чинника соціально-економічної безпеки та конкурентоспроможності підприємств. Визначено теоретико-методичні засади цифрової трансформації HR у системі соціально-економічної безпеки підприємства. Розкрито сучасні тенденції та практики цифрової трансформації HR. Сформовано рекомендації щодо управління ризиками та визначено пріоритетні напрями розвитку цифрового HR на українських підприємствах.

Третій розділ (автор Огренич Ю. О.) присвячено дослідженню особливостей забезпечення соціально-економічної безпеки підприємств в умовах сталого і цифрового розвитку. Здійснено аналіз фінансового стану підприємств та визначено їх роль у забезпеченні соціально-економічної безпеки. Визначено рівень соціально-економічної безпеки підприємств та визначено наявні загрози. Запропоновано напрями налагодження функціонування, підвищення рівня соціально-економічної безпеки, покращення роботи підприємств на засадах дотримання принципів сталого розвитку та цифровізації.

У четвертому розділі (автор Череп О. Г.) досліджено особливості розвитку штучного інтелекту та його вплив на економічні процеси в світі та Україні. Проаналізовано роль штучного інтелекту як чинника підвищення показників ефективності діяльності в сучасних умовах цифрової трансформації. Визначено особливості впровадження та комплексного оцінювання результативності впровадження ШІ з урахуванням перешкод та бар'єрів його впровадження. Конкретизовано місце ШІ у соціально-економічному розвитку країн ЄС та України.

У монографії запропоновано теоретико-методичні узагальнення, висновки та практичні рекомендації, які стануть в нагоді для науковців, викладачів, здобувачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, фахівці-практиків, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, бізнесу, адміністративного персоналу університетів, представників громадянського суспільства, громадськості та всіх зацікавлених осіб.

PREFACE

Environmental instability and the emergence of threats and risks necessitate the development of socio-economic security at both the state and enterprise levels, which will enhance competitiveness. Improving the socio-economic security of enterprises strengthens their market position, stabilizes financial and operational activities, boosts profitability, and defines development trajectories-all of which contribute to the country's economic growth. Concurrently, the prudent use of digital technologies and adherence to sustainable development principles have become increasingly important for boosting not only profitability but also business investment attractiveness. Accordingly, the implementation of digital technologies aims to automate processes for identifying and preventing threats and risks, as well as to facilitate database creation and data analytics for generating recommendations to stabilize socio-economic security and improve financial standing. Furthermore, adhering to sustainable development principles fosters the optimization of economic, social, and environmental processes; this leads to rational resource use, reduced pollution, a stronger corporate culture, improved working conditions, and greater business transparency and safety, ultimately benefiting local communities and the national economy. While scholars have extensively addressed the improvement of the country's economic and financial security, the development of socio-economic security through the integration of digital technologies and adherence to sustainable development principles remains a pressing issue.

This monograph is dedicated to exploring the role of digital technologies and artificial intelligence in ensuring the socio-economic security of Ukraine's economy; identifying the specific features of HR digital transformation as a factor in the socio-economic security and competitiveness of enterprises;

examining the specifics of ensuring enterprise socio-economic security within the context of sustainable and digital development; and formulating theoretical, methodological, and practical foundations for enhancing socio-economic security and sustainable development through digitalization amidst the war and post-war recovery.

The first chapter (authored by Cherep A. V.) examines the architecture of economic digitalization through the lens of socio-economic security. Specifically, it explores the role of digitalization in the transformation of socio-economic security amidst globalization. The chapter also identifies the positive and negative consequences of economic digitalization and outlines prospects for digital transformation. Finally, it offers proposals for implementing digitalization to ensure socio-economic security in an era of transformative change.

The second chapter (authored by Dashko I. M.) focuses on defining the specifics of HR digital transformation as a factor in the socio-economic security and competitiveness of enterprises. It outlines the theoretical and methodological foundations of HR digital transformation within the enterprise's socio-economic security system and examines current trends and practices in this area. Additionally, the chapter formulates recommendations for risk management and identifies priority directions for the development of digital HR in Ukrainian enterprises.

The third chapter (authored by Ohrenych Yu. O.) is dedicated to examining the specifics of ensuring the socio-economic security of enterprises within the context of sustainable and digital development. The financial status of the enterprises was analyzed, and their role in ensuring socio-economic security was determined. The level of socio-economic security was assessed, and existing threats were identified. Measures were proposed to optimize operations, enhance the level of socio-economic security, and improve

enterprise performance based on the principles of sustainable development and digitalization.

The fourth chapter (authored by Cherep O. H.) examines the development of artificial intelligence and its impact on economic processes globally and in Ukraine. It analyzes the role of artificial intelligence as a factor in enhancing operational efficiency amidst modern digital transformation. The chapter outlines the specifics of AI implementation and the comprehensive assessment of its effectiveness, taking into account the obstacles and barriers to its adoption. It also specifies the role of AI in the socio-economic development of EU countries and Ukraine.

This monograph presents theoretical and methodological generalizations, conclusions, and practical recommendations that will be useful to researchers, university faculty, students, doctoral candidates, practitioners, representatives of state and local government bodies, the business community, university administrative staff, civil society representatives, the general public, and all other interested parties.